

Milé kolegyně, milí kolegové,

jako každý rok i letos zjišťovala Česká bankovní asociace v průzkumu Index finanční gramotnosti. Ten meziročně mírně vzrostl na 56 bodů. I když se jedná o mírný růst, stále není důvod k jásotu. Máme totiž velký prostor pro další zlepšování. Také proto se ČBA dlouhodobě snaží povědomí veřejnosti o financích a finančních produktech zvyšovat. Máme řadu vzdělávacích projektů, z nichž některé (například Bankéři do škol nebo European Money Quiz) cílí již na děti školou povinné. Zaměřujeme se ale i na seniory, dlouhodobě spolupracujeme se serverem i60.cz, a prostřednictvím Poradny při finanční tísni také na nízkopříjmové skupiny. V loňském roce jsme odstartovali první ročník celonárodní edukativní kampaně v oblasti kybernetické bezpečnosti. Ta byla velmi zdařilá, proto jsme se rozhodli v ní pokračovat i v letošním roce. A příští týden startujeme její druhý ročník. Tentokrát bude kampaň tak rozsáhlá, že, jak věříme, neunikne pozornosti, a díky tomu se nám podaří naučit hravou formou veřejnost, jak rozpoznat kybernetické útoky a jak jim čelit. Ale o tom více až v příštím vydání ČBA NEWS.

Monika Zahálková, výkonná ředitelka

Aktuálně

Finanční gramotnost mírně vzrostla

Index finanční gramotnosti, který Česká bankovní asociace (ČBA) pravidelně každý rok měří, vzrostl z loňských 55 na letošních 56 bodů. Stále přitom platí, že čím vyšší vzdělání, tím lepší povědomí o financích. Zatímco lidé s vysokoškolským vzděláním dosáhli 62 bodů, ti se základní školou nebo výučním listem získali pouze 48 bodů. Největší potíže přitom způsobil hlavně dotaz na výhodnost úvěru, který dokázala správně zodpovědět méně než třetina dotazovaných (31 %).

„Kromě vzdělání získávají znalosti lidé často i díky letitým zkušenostem. To ukazuje fakt, že lepších výsledků dosahovali lidé nad 50 let - v průměru 58 bodů. Celkově je ale pořád finanční gramotnost v Česku z mého pohledu nedostatečná a lidé selhávají v základních věcech. To má pak za následek větší zranitelnost. Česká bankovní asociace se proto snaží

povědomí o financích a finančních produktech zlepšovat řadou vzdělávacích projektů. Mezi nejoblíbenější patří Bankéři do škol a celoevropský European Money Quiz, které cílí už na děti. Kvůli přibývajícím kybernetickým útokům navíc v září startujeme rozsáhlou edukativní kampaň Kybertest.cz, " říká Monika Zahálková výkonná ředitelka České bankovní asociace.

Z průzkumu České bankovní asociace také vyplynulo, že současná vysoká inflace ohrožuje rodinný rozpočet tří čtvrtin Čechů. Šest z deseti respondentů si pak myslí, že jejich ekonomická situace se na konci letošního roku zhorší. I přesto 41 % oslovených lidí neplánuje své peníze před inflací chránit. Zhruba třetina pak plánuje přesun financí na výhodné spořicí účty, 14 % chce investovat do nemovitostí, 13 % do akcií nebo dluhopisů a 9 % do zlata.

Finanční rezervu nebo nějakou její formu si tvoří více než polovina dotazovaných. Polovina z nich si měsíčně odkládá do 2500 Kč. Tyto úspory by jim většinou vydržely tři měsíce. Nejčastěji si dávají peníze stranou na nečekané události. Na důchod si lidé odkládají stranou také do 2 500 Kč, vedle finanční rezervy mají ale často i jiné zajištění v podobě domu či bytu.

Za nedostatečnou finanční gramotnost může podle průzkumu ČBA hlavně škola a rodina. Zhruba třetina respondentů se domnívá, že ani samotní učitelé nejsou dost dobře proškolení ve finančních otázkách a 54 procent lidí si myslí, že děti jsou k povědomí o financích nedostatečně vedeny v rodině. Podle více než dvou třetin dotázaných by se pak na finančním vzdělávání měl podílet hlavně stát.

Volný pád hypoték pokračuje

Hypoteční financování vykazuje kvůli rostoucím úrokům, zpřísněným

podmínkám pro poskytování úvěrů i zhoršující se ekonomické situaci prudký pokles. Objem poskytnutých hypoték v červenci dosáhl podle [Hypomonitoru ČBA](#) 11,9 mld. Kč, což představuje oproti červnu propad víc než o třetinu. V meziročním srovnání se jedná dokonce o pokles 73 %, oproti 65% snížení objemu hypoték v červnu. Objem skutečně nově poskytnutých hypoték (bez refinancování) v červenci klesl o 5,9 mld. Kč, a to z červnových 15,7 mld. Kč na 9,8 mld. Kč. To je nejméně od roku 2016. Úroková sazba u nových hypoték oproti červnovým 5 % v červenci vzrostla na 5,4 %, což je nejvyšší úroveň od začátku roku 2010. Růst hypotečních sazeb tak se zpožděním reaguje na vývoj tržních úrokových sazeb, které až do poloviny roku postupně rostly. V posledních týdnech se však vývoj obrátil, což bude tlak na jejich další růst tlumit.

Inflace v červenci překvapila mírnějším růstem

Spotřebitelské ceny v červenci [vzrostly podle ČSÚ](#) meziročně o 17,5 %. Meziměsíční růst cen pak činil 0,3 %, což bylo pro trh příjemným překvapením. Analytici totiž celkem shodně počítali s inflací kolem 18 %. Podle hlavního ekonoma České bankovní asociace Jakuba Seidlera za nižším než očekávaným růstem pravděpodobně stojí metodika, s jakou statistici promítají do svých čísel data z ceníků distributorů energií. Hlavní příčina červencového zrychlení inflace tak šla na vrub cenám potravin. Ty v červenci meziměsíčně vzrostly o 1,4 %, jejich meziroční dynamika pak přidala z 18,7 % na 20 %. Růst cen energií pak přispěl také, ale méně významně. Vzhledem k avizovaným změnám ceníků energií pro domácnosti bude inflace patrně v dalších měsících ještě růst a přibližovat se 20% hranici, kde setrvá do konce roku. Citelnější zpomalení lze tak očekávat až začátkem příštího roku, stále však půjde pravděpodobně o dvoucifernou hodnotu. [Více v komentáři Jakuba Seidlera](#), hlavního ekonoma ČBA. K odběru komentářů se můžete přihlásit [zde](#).

Projekt Česko platí kartou byl prodloužen o dva roky

Platební terminál nebo bránu zdarma v rámci projektu Česko platí kartou, získalo [podle Ministerstva průmyslu a obchodu ČR](#) k začátku srpna zhruba 25.500 podnikatelů a samospráv. Ministerstvo proto

rozhodlo o prodloužení projektu o další dva roky, tedy až do konce března 2025. Projekt je přínosný především pro malé podnikatele, kteří si bezhotovostní systém plateb mohou vyzkoušet, a pokud by jim nevyhovoval, tak jej zdarma vrátit. Platební terminál je bezplatně nabízen na šest měsíců. Nárok na něj mají podnikatelé a samosprávy, kteří v posledním roce nepřijímali karty. Nulové transakční poplatky se vztahují na obrát v platbách kartou do 50 000 korun, nad tuto částku jsou poplatky účtovány podle standardních podmínek poskytovatele terminálu.

Podle dat společností Global Payments a Mastercard se Česko v dostupnosti platebních terminálů řadí k evropskému průměru. Na tisícovku obyvatel je zde zhruba 27 zařízení. Prvenství si drží turistické destinace Řecko a Španělsko, nejhůře je na tom Německo.

Objem úvěrů od stavebních spořitelen klesl meziročně o třetinu

Stavební spořitelny poskytly od ledna do konce července úvěry za 43 miliard korun, což je ve srovnání se stejným obdobím loňského roku o třetinu méně. Zároveň spořitelny uzavřely 312 500 nových smluv o stavebním spoření, což představuje nárůst o 12 %. Vyplývá to z údajů všech pěti tuzemských spořitelen. Pokles úvěrů je podle Asociace českých stavebních spořitelen především statistickým důsledkem loňských čísel, tedy vysoko nastavenou srovnávací základnou. V roce 2021 poskytly spořitelny úvěry za rekordních zhruba 110 miliard korun. Navíc, pokles úvěrů není podle AČSS tak dramatický, jako je tomu u hypoték.

Číslo týdne

56 bodů

Index finanční gramotnosti

Z legislativy

§

Senát podpořil ústavní zakotvení práva na platbu v hotovosti

Začátkem srpna schválil Senát v prvním čtení návrh skupiny senátorů kolem Jitky Chalánkové z klubu ODS a TOP 09 [na ústavní zakotvení práva na platbu v hotovosti](#). Návrh na doplnění Listiny základních práv a svobod nyní projednají senátní výbory. Podle senátorky Jitky Chalánkové nechce velká část obyvatel, aby se vlastnictví bankovního účtu, platební karty a bankovní identity stalo povinností nebo nezbytností. Odmítají to kvůli možné kontrole soukromí, nutnosti mít potřebné vybavení, hackerským útokům i kvůli možným výpadkům elektronického připojení nebo dodávek elektřiny, stojí ve

zdůvodnění předkládaného návrhu na změnu. Předloha nicméně respektuje zákonné omezení plateb v hotovosti - částky nad 270 000 korun musí být bezhotovostní kvůli předcházení trestné činnosti - a týká se i omezení práva platit hotově v souvislosti se zbavením osobní svobody, například ve věznicích.

Finanční vzdělávání

ČBA EDUCA uskutečnila více než třetinu všech odborných zkoušek

Česká národní banka na svých stránkách zveřejnila vyhodnocení úspěšnosti zkoušek odborné způsobilosti na finančním trhu za druhé čtvrtletí. Na výsledcích se projevuje, že v letošním roce již neplatí žádná přechodná období pro výkon činnosti a že tedy většina trhu již odbornou zkouškou disponuje. Přesto bylo uskutečněno celkem více než 8 900 zkoušek, z nichž více než 3 500 proběhlo v [ČBA EDUCA](#).

Téma

Bankovní asociace zlepšila výhled růstu ekonomiky

Experti České bankovní asociace v aktualizované prognóze zvýšili odhad letošního růstu domácí ekonomiky z 1,8 % na 2,4 %. Optimističtější výhled vychází z relativně příznivého vývoje hospodářství v prvním pololetí. Ve druhé polovině roku ovšem ekonomika přejde do recese, která může pokračovat i začátkem roku 2023. V něm očekávají analytici ČBA pouze jednoprocentní růst.

Prognózy vývoje HDP i dalších ekonomických ukazatelů však jsou kvůli konfliktu na Ukrajině i vývoji energetických trhů extrémně nejisté. „Ačkoli se některé ekonomické poruchy typu potíží v dodavatelských vztazích v posledních měsících zmírnily, ve světle současného dění to příliš optimismu nepřináší. Světová ekonomika postupně zpomaluje, Spojené státy se v recesi již nachází a ekonomika eurozóny do ní dle většiny odhadů směřuje v druhé polovině letošního roku. Nejvyšší rizika však stále plynou z budoucích dodávek ruského plynu do Evropy a dalšího vývoje válečného konfliktu,“ uvedl hlavní ekonom ČBA Jakub Seidler.

Růst ekonomiky mírně přesáhne 2 %

Ekonomický růst [podle nové prognózy ČBA](#) letos mírně překoná 2 %. Oproti odhadům z května se tak předpoklad zlepšil, za čímž stojí především příznivější vývoj v první polovině letošního roku. Naopak pro příští rok nová prognóza očekává růst citelně slabší, a to kolem 1 % oproti dřívějšímu odhadu ve výši 3 %. Tato prognóza však nepředpokládá celkové zastavení dodávek ruského plynu do Evropy během nadcházející zimy. Pak by byla česká ekonomika mezi nejohroženějšími v EU kvůli vysoké závislosti na průmyslu. Z hlediska struktury růstu se podle odhadů projeví citelné omezení ve spotřebě domácností v letošním i v příštím roce. Nejistota bude znatelně doléhat na investiční aktivitu firem, zde však může situaci podpořit čerpání evropských fondů a do jisté míry vynucené investice v oblasti energetiky.

Inflace za celý rok bude 15,7 %

Růst cen v posledních měsících zrychloval a v červenci dosáhl meziročních 17,5 %, přičemž v následujícím období bude inflace kulminovat v hodnotě

kolem 20 %. Pro celý letošní rok tak prognóza čeká inflaci ve výši 15,7 %, což je oproti předchozímu květnovému odhadu ve výši 12 % citelná revize. Inflační tlaky jsou výraznější a zejména z titulu vývoje cen energií se inflační výhled zvyšuje i pro příští rok. Prognostický panel čeká v příštím roce průměrnou inflaci ve výši 8,3 %, na konci roku pak hodnotu mírně nad 4 %.

Reálné mzdy rapidně poklesnou

Průměrné mzdy by měly v letošním roce růst kolem 7 %. Jejich růst však zdaleka nebude kompenzovat vývoj inflace, a reálné mzdy proto poklesnou o více než 8 %. V příštím roce pak prognostický panel čeká obdobný vývoj u nominálních mezd, nicméně z titulu nadále vyšší inflace může mírný pokles reálných mezd pokračovat. Otázkou zůstává, jaký tlak na mzdy vyvinou odbory.

Sazby jsou již (téměř) na vrcholu

Nad očekávání rychlejší růst cen se promítl v podstatně rychlejším růstu úrokových sazeb ze strany České národní banky. Ta do konce června zvýšila základní sazbu na 7 % a v srpnu zvolila sazby neměnit. Letní prognóza ČNB předpokládá do konce roku stabilitu úrokových sazeb, zatímco konsensus bank nevyklučuje ještě mírný nárůst k 7,5 % z titulu rychlejšího růstu mezd a případné eskalace nejistoty na trzích vedoucí k vyššímu tlaku na oslabování koruny. Tímto se sazby dostanou na vrchol a v příštím roce lze očekávat jejich postupné snižování až k hodnotě 5,5 %. Kurz koruny by měl zůstat v příštích dvou letech mírně pod hranicí 25 Kč za euro. Koncem letošního roku by se měla koruna dle konsenzu pohybovat kolem úrovně 24,75 Kč za euro, a panel tak předpokládá, že ČNB bude do konce roku na trhu aktivní a podporovat kurz koruny intervencemi. Pro příští rok se výhledy více rozcházejí a kurz koruny koncem příštího roku je očekáván v rozmezí od 23,8 po 25 Kč za euro, v čemž se promítají i rozdílné předpoklady o vývoji kurzu eura k dolaru. Mediánový odhad je však ve výši 24,6 Kč za euro.

[Odhlásit se](#) z odběru novinek.